

לי על פניו של אורי אבנרי לנשיא מצריים באמצעות סוכנות רויטרס, ועל בקשתו לשחרר אותי בהקדם. גלי שמחה עברו בי. הרגשתי כבר כאילו אני מחוץ לקאהיר, למעצר ולכל השאר. קמתי ממקומי והצעתי להמשיך בסיוור. כשעמדנו לצאת מהחדר, פנה אלי צ'טה בהצעה מפתיעה. הוא ביקש ממני לשר כמה מילים בקול קאהיר בעברית, ולספר על-כך התקופה שביקרתי בקאהיר. הסכמתי ברצון: "מדוע לא?" ירדנו שתי קומות ונכנסנו לאולפן גדול. יחד איתי נכנסו לאולפן גם צ'טה ואחמד טאחב, ואחריהם הגבר הצעיר בחליפה הלבנה. הוא פנה אלי בפעם הראשונה בעברית ברורה ושאל: "אתה רוצה עפרון וגייר כדי לכתוב את מה שתגיד?" עניתי בשלילה. הופתעתי לשמוע אותו מדבר עברית, אבל לא אמרתי בינתיים כלום, מלבד: "הו, אתה מדבר עברית?" הושיבו אותי מול מיקרופון, שעליו היה כתוב באותיות גדולות ר.י. סי. אי, והטכנאים שמעבר למחיצת-הזכוכית עסקו בכיוון המכשירים. כשנדלק האור הירוק ניגש אחמד טאחב למקרופון ואמר כמה מילים: "אנחנו נמצאים בתחנת-הראיון בקאהיר. אתי יושב מר רפאל אילון, עתונאי-ישראלי. אנו יושבים זה מול זה ומחליפים דיעות, מבלי לייצג את מדינותינו, כשני אורחים שנפגשו במצריים. מר אילון, ספר לנו בבקשה על הזמן שאתה נמצא בקאהיר."

"ישראל רוצה בשלום..."

התחתי לדבר. בחדר השני נראו הטכנאים, כשהם מתעניינים מאד בדברים שנאמרו בשפה בלתי-מובנת להם. "אני נמצא בתחנת-השידור של קאהיר, פתחתי את דברי. היום יום ראשון, רביעי לשמיני 1957, שעה 12.50. השעון היה מולי, יכולתי להבחין בדיוק בשעה לפי שעון קאהיר. את התאריך לא אשכח בין כה וכה לעולם. אמרתי שאני עומד להיות מוחזר לישראל בעוד שעה-והחצי-שעתיים, ואעשה את דרכי מקאהיר לעזה במכונית, תחת לחוץ. סיפרתי בקצרה על מעצרי בסואץ, על היחס

עד שנכנסו למשרד יחסי-הציבור של תחנת-השידור, ניסיתי לברר אצל טאחב מיהו הגבר הצעיר בעל המעיל הלבן שנלווה אלינו בתחנה. "שמו נגאר", ענה טאחב. זכרתי כי שמעתי פעם שאחד מעובדי קול קאהיר בעברית הוא תלמיד הגמנסיה הרצליה לשעבר. קישרתי זאת עם המבטא ההונגארי של נגאר, ושאלתי את טאחב: "הוא למד בגמנסיה הרצליה, בתל-אביב?" טאחב לא הכחיש. הוא הודה שנאגר למד בהרצליה, אך התחמק מתשובה לשאלה אם נאגר הוא יהודי: "אני חושב שנאגר הוא שם יהודי", הפליט. רציתי לדעת מאין טאחב יודע עברית. הוא סיפר לי שבמכללה לשפות בקאהיר לומדים גם עברית. משרד יחסי-הציבור של תחנת-השידור היה מלא באורחים ואנשי-צבא. באחד החדרים מצאנו את הסגן-אלוף, שצילם את עלי ואותי, במחנה. הוא שמח לראות אותי, ניגש אלי ולחץ את ידי. הוא הודיע לי בצער שהתמונות שצילם לא הצליחו, והבטיח לבוא שוב למחנה ולצלם אותי עוד לפני שאעזוב את מצרים. טאחב הביא את החוברות שביקשתי. היו אלה חוברות-תעמולה מצריות באנגלית ובגרמנית: ספר החוקה המצרית, הסברה נגד המיבצע הבריטי-צרפתי-ישראלי, חוברות של עובדות ומספרים על התפתחותה של מצרים בשטחים שונים. הספקתי להבחין שחלק מהחוברות הן חומר-תעמולה אנטי-ציוני.

בחוף חיכה הסטישון. באחד הרחובות הראשיים, במרכז מסחרי בשם רחוב פואד, קפץ טאחב מהמכונית כדי לקנות סיגריות. בינתיים הסתכלתי בעוברים ובשבים, ובתנועת המכוניות הגדולה.

ביקשתי מטאחב להתחיל מיד בביקור אצל יהודים. המשכנו לנסוע ועצרנו ליד חנות כלי-בז מפוראת עצומה, שכתובת גדולה שיקוררה התנוססה מעליה.

"הבית הזה הוא של יהודי-מיליונר. אני כאמת מצטער, אבל החנות סגורה משום שהיום יום ראשון", אמר לי טאחב. לפתע הוסיף: "אגב, בתו של בעל החנות הזו היא אשתו של אבא אבן. נציג ישראל באו"ם."

החנות השניה שעצרנו לידה היתה בית-אופנה גדול, בשם שאמלה. גם היא היתה סגורה,

מידאן אלי-תחריר, כיכר-השחרור של עבד אל-הקדור, מקור קאהיר ואחד המקומות הראשונים נאצר, מקור גאווה מיוחדת לבני קאהיר, הראה

הטוב ממנו נהגתי עד שהגעתי לאיסמאעיליה. לא הסתרתי דבר: תארתי את העינויים הקשים במשך ארבעת הימים הראשונים, ועל שינוי היחס לטובה במחנה בקאהיר. ההקלטה נמשכה: סיפרתי על קשרי הידידות שקשרתי עם סגן-אלוף עלי, למרות התנגדותו לקיומה של מדינת-ישראל, ועל בקשתי למשרד ראש-הממשלה לפגוש את גמאל עבד אל-נאצר ואורחים יהודיים בקאהיר. הודיתי לממשלת-מצרים על האפשרות שניתנה לי באותו יום לבקר בקאהיר, והדגשתי שאני הישראלי הראשון מאז 1948 שניתנה לו אפשרות זו. בסוף השידור סיפרתי שבעוד רגעים אחרים אני עומד לצאת להמשך הביקור בקאהיר, לפירמידות ולבתים יהודיים. השידור הסתיים. יצאנו מהאולפן וחזרנו למשרדו של צ'טה, שחיכה לנו. הושטתי לו את ידי לפרידה, והוא ביקש ממני להשלים את סרט ההקלטה בעוד כמה רגעים של דו-שיח עם אחמד טאחב. חורתי לאולפן. שם חיכה לנו צלם עם נוזית-בזוק, שצילם אותי כמה פעמים ליד המקרופון. ביקשתי ממנו שיתן לי את התמונות, אבל הסבירו לי שהצלם לא יספיק לפתח ולהדפיס את הסרט במשך השעה שנותנה לי בקאהיר. הפעם הייתי אני הפותח. הסכרתי שאינני מייצג את מדינת-ישראל אפילו במילה אחת, וכל דברי אינם אלא דעותי הפרטיות. שאלתו הראשונה של אחמד טאחב היתה: "מר אילון, האם אתה חושב שערבים ויהודים יכולים לחיות ביחד? האם זה מתקבל?" העברית של טאחב לא היתה טובה ביותר. הוא התקשה במציאת המילים המתאימות, ונעזר בגבר צעיר, בעל המעיל הלבן, שהיה כל הזמן לידו. תשובתי היתה פשוטה: "ישראל מוכנה לשלום. אין לה פנאי לעסוק במלחמות. ישראל עוסקת בבנין הארץ, וכמעט כל משפחה ישראלית סבלה מספיק במלחמת-העולם השניה ובזמן מלחמת-השחרור." טאחב רצה לדעת יותר. הוא ניסה להוציא ממני מילים ברורות יותר על השלום. שוב עניתי לו בפשטות: "את בעית השלום אני מניח לפתור לשני ראשי הממשלות, עבד אל-נאצר ובן-גוריון." שוב הודיתי על האפשרות שניתנה לי לסייר בקאהיר, ונפרדתי לשלום.

המליונר היהודי

בדרך למכונית לחייתי על ידי מר צ'טה. ביקשתי ממנו לספק לי חוברות מצריות, מלכת בתמונות על ערי מצריים, כדי לפרסמן בישראל יחד עם סיפורי. הוא הבטיח לי שאחמד טאחב יסדר זאת, ושמשרד יחסי-הציבור של התחנה ישמח לעזור לי בכך.

שמלווי, אחמד טאחב כנראה, לפני שנתיים-שלוש. כיום המקום נאצר, מקור גאווה מיוחדת לבני קאהיר, הראה

וטאחב חזר למכונית כשהוא מצטער מאד: "אין לנו מזל, כנראה". הוא הסתכל בשעונו ואמר שעלינו לחזור מיד למחנה. עתה נראה הרבה-פחות אדיב מאשר קודם לכן.

אני קאהיר וכל השאר

זב עברנו על פני הנילוס. חלפנו ביעף על-פני בנין האופירה, שלפניו משתרעת רחבה גדולה, וגם לידו ניצב פסל גדול של סוס ורוכבו. המשכנו דרומה. טאחב הסביר לי שאנו מתקרבים לאחד מארמונותיו של פארוק. טאחב היה מלא אינפורמציה: הוא סיפר כיצד חילקו את ארמונותיו של פארוק בין מוסדות סוציאליים וממשלתיים שונים, הסביר שהארמון אליו אנו נוסעים ניתן למשרדים ממשלתיים, כמו משרד-התיירות ומשרד-החינוך. חשבתי שאני עומד לראות בית מפואר. טעיתי: המכונית נכנסה לתוך שטח עצום של גנים ירוקים, שבמרכזם עמד ארמון עצום. ראיתי שבתוך שטח הארמון ישנה רכבת פני-מית מיוחדת. פרדס של עצי-פרי והמון בתים קטנים ויפים מסביב. לא התעכבנו. המכונית עשתה סיבוב גדול בכבישים הפנימיים ויצאה לכיוון המחנה. בדרך עשיתי נסיון נוסף: ביקשתי מטאחב שיוכיל אותי לפירמידות, עשרים רגעי נסיעה מארמון פארוק. טאחב לא רצה. הוא אמר לקצין בערבית: "חאלסו" והורה לנהג להמשיך ישר למחנה. כמה מאות מטרים לפני שער המחנה הבחנתי בבניינים שניבנו לא מזמן. שאלתי את טאחב. הוא הסביר שאלה שיכונים חדשים שניבנו על-ידי הממשלה. בשער נפרדתי מטאחב. שאלתי אותו מתי ישרו את דברי בקול קאהיר. הוא השיב שישודרו ביום תמישי הקרוב, בשעה שש, ושאוכל לשמוע זאת כבר בישראל. נפרדנו לשלום. הסרן הכניס אותי למחנה והוביל אותי לחדר המיפקדה. שם חיכה עלי, ויחד איתו הסגן-אלוף שראיתי שעה קודם לכן בתחנת-השידור. הוא ביקש אותי שוב לצאת ולהיעטלם יחד עם עלי. אני היסכמתי ברצון. עלי הסביר לי שהוא מחכה למכונית שצריכה לבוא ולקחת אותי לאיסמאעיליה. הייתי במצב-רוח מצויץ. הספקתי כבר לאכול ארוחת-צהריים ולמסור את כל ניירותי לסרן הסודאני לביקורת. רציתי לדעת מדוע לוקחים ממני את חוברות התעמולה שקיבלתי בתחנת-השידור, ואת הנייר עליו רשמתי את פרטי סיורי בעיר. רק לאחר שדרשתי בתוקף שיחזירו לי את הכל, קיבלתי את החוברות בחזרה. את הרשימות לא יכול היה הסרן להחזיר: "הן אבדו", אמר בצער.